

Sygn. akt III Ko 208/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Brysiewicz – ref.

Sędziowie: SO Szczęsny Szymański

SO Wiesław Żywolewski

Protokolant: Marta Kruk

przy udziale prokuratora: Elżbiety Żalikowskiej

po rozpoznaniu w dniu: 06.08.2014 roku

sprawy z wniosku E. S. (1)

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie w dniach od 5 do 7 stycznia 2014 roku w sprawie Prokuratury Rejonowej w B.o sygn. (...)

na podstawie art. 552 § 4 k.p.k.

I. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy E. S. (1) kwotę 800 (ośmuset) złotych tytułem zadośćuczynienia, z ustawowymi odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

II. Oddala wniosek w pozostałym zakresie.

III. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy E. S. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

IV. Kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

III Ko 208/14

UZASADNIENIE

E. S. (1), działający przez pełnomocnika, złożył do Sądu Okręgowego w Białymstoku w dniu 22 maja 2014 r. wniosek o zadośćuczynienie w kwocie 10 000zł. za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Wskazał, iż został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji w dniu 5 stycznia 2014r., na podstawie art. 244 § 1 k.p.k., z uwagi na występującą obawę zacierania śladów przestępstwa. Przebywał w izbie wytrzeźwień, potem przesłuchiowano go na Komisariacie (...)Policji w B.w charakterze podejrzanego, a następnie osadzono go w izbie zatrzymań. Dnia 7 stycznia 2014r. znów przesłuchiowano go na Komisariacie (...)Policji, a o 11.20 tego dnia zwolniono. Prawomocnym postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2014r. prokurator Prokuratury Rejonowej w B.umorzył dochodzenie, stwierdzając, że nie popełnił on zarzucanego mu czynu. Ogół cierpień fizycznych i psychicznych uzasadnia żądanie zasądzenia na

jego rzecz kwoty 10 000 zł. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 stycznia 2014 roku E. S. (1) około godz. 5 rano wraz ze swoją dziewczyną P. R. wrócił z dyskoteki do miejsca zamieszkania. Po paru minutach do jego domu przyjechali funkcjonariusze policji z uwagi na otrzymane zgłoszenie o mężczyźnie kierującym samochodem pod wpływem alkoholu. E. S. (1) opuścił dom i wraz z funkcjonariuszami udał się do radiowozu. Jednakże zaczął on zachowywać się agresywnie, uniemożliwiona była z nim jakakolwiek komunikacja w związku z czym funkcjonariusze policji podjęli decyzję o umieszczeniu mężczyzny w Izbie Wytrzeźwień. Tam E. S. (1) przebywał do godz. 20.10 dnia 5 stycznia 2014 roku. Z izby Wytrzeźwień funkcjonariusze policji przewieźli go na komisariat policji tam odbyło się pierwsze przesłuchanie. Po przesłuchaniu E. S. (1) został przewieziony do Izby zatrzymań na ul. (...) w B.. Po przewiezieniu E. S. (1) otrzymał jedynie kromkę chleba i plaster wędliny, nie otrzymał żadnego napoju. Tam przebywał przez cały dzień 6 stycznia 2014 roku. W dniu 7 stycznia 2014 roku około godz. 10 został ponownie zabrany na komisariat policji, gdzie ponownie został przesłuchany i o godz. 11.20 został zwolniony do domu.

W dniu 6 stycznia 2014r. E. S. (1) otrzymał trzy posiłki. W celi wraz z nim przebywał mężczyzna, który przez cały czas źle odnosił się do E. S. (1). W sposób wulgarny odnosili się również do niego funkcjonariusze policji.

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2014r. przedstawiono mu zarzut, iż w dniu 5 stycznia 2014r. około godziny 5.00 w rejonie K.ul. (...)prowadził samochód marki M. (...)o nr rej (...), będąc w stanie nietrzeźwości, posiadając w I badaniu 1,16 mg/dcm³ i w II badaniu 1,28 mg/dcm³ alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k. (k. 23 akt (...)).

Z kolei postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2014 roku prokurator Prokuratury Rejonowej w B.umorzył dochodzenie o sygn. akt(...), wobec stwierdzenia, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu czynu, tj. na zasadzie art. 322 § 1 k.p.k.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania E. S. (1)(k. 13odw.- 14odw.), notatkę urzędową z k 1 akt (...), protokół zatrzymania k. 7 akt (...), odpisy postanowień k. 23 i 76 akt (...).

Sąd ustalił i zważył , co następuje:

Jak wynika z art. 552 § 4 k.p.k. oskarżonemu przysługuje odszkodowanie i zadośćuczynienie w wypadku niesłusznego aresztowania lub zatrzymania.

Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie i doktrynie niewątpliwie niesłusznym aresztowaniem jest aresztowanie, które było stosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 kpk oraz aresztowanie powodujące dolegliwość, której oskarżony (podejrzany) nie powinien doznać w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a także, w szczególności, prawomocnego jego rozstrzygnięcia, a odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania opiera się na zasadzie ryzyka (por. uchwała SN z dnia 15 września 1999 r. I KZP 27/99, P. Hofamński, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego, Tom III, Komentarz do art. 468-682, Warszawa 2012, s. 483). Pogląd ten dotyczy również oczywiście bezzasadnego zatrzymania.

Okoliczność, że nie było podstaw do zatrzymania, a także fakt, iż ostatecznie umorzono postępowanie stwierdzając, że podejrzany nie popełnił zarzucanego czynu czynią wnioski o zadośćuczynienie za niewątpliwie bezzasadne zatrzymanie w pełni zasadnym.

Szerzej rozważyć zaś należało kwestię wysokości zadośćuczynienia należnego E. S. (1).

Wnioskodawca domagał się 10 000 złotych wskazując, iż kwota ta ma stanowić zadośćuczynienie za ogół jego cierpień fizycznych i psychicznych związanych z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem.

Określając wysokość zadośćuczynienia należy uwzględnić zarówno czas trwania pozbawienia wolności jak i stopień dolegliwości, z jaką się to wiązało, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, konieczność poddania się rygorom związanym z osadzeniem w zakładzie karnym, ewentualną utratę zdrowia, utratę dobrego imienia oraz dalsze tego konsekwencje po zakończeniu zatrzymania.

Jak wynika z zeznań E. S. (1) (k. 13v – 14v) przez czas zatrzymania nie miał on możliwości swobodnego wyboru miejsca pobytu. Umieszczono go z osobą, odnoszącą się do niego wulgarnie. W celi ciągle paliło się światło, co utrudniało mu sen. W dzień zabrano mu materac i poduszkę. Stąd mógł on tylko siedzieć na metalowej ławie lub stać. Wprawdzie otrzymywał posiłki, jednak przez długi czas nie dostawał napoju (pomimo próśb). Miał ograniczony dostęp do toalety (tylko w trakcie śniadania, obiadu i kolacji). Został on poddany rygorom związanym z zatrzymaniem (zabrano mu pasek, dokumenty, nie miał dostępu do radia i prasy). Był też w tym czasie przesłuchiwany. Funkcjonariusze Policji traktowali go ordynarnie.

Należy podkreślić, że wnioskodawca jest osobą młodą (28 lat) i pierwszy raz w życiu przebywał w policyjnej izbie zatrzymań. Stąd taki pobyt mógł być dla niego przeżyciem szokującym. Zapewne odczuwał on lęk i niepewność. Zatrzymanie mogło też wywołać negatywne ślady w psychice wnioskodawcy.

Z zeznań E. S. (2) złożonych przed Sądem wynika (k. 14v), iż po odzyskaniu wolności przez tydzień nie wychodził z domu. Nie mógł się odnaleźć. Czuł się „skrzywdzony, zbrukany”. Jego siostra K. T. zeznała (k. 15v), że gdy zabierała brata z komisariatu, to dostrzegła, że był on wystraszony, małomówny, cały brudny i pognieciony. Wskazała, że jej brat był człowiekiem żywym, a teraz jest zamknięty w sobie, „jakby się czegoś bał” i nie chce nic mówić na temat Policji.

E. S. (1) był niesłusznie zatrzymany (pozbawiony wolności) przez około 39 godzin, tj. od godziny 20¹⁰ w dniu 5 stycznia 2014r. do 11²⁰ w dniu 7 stycznia 2014r.

Poza tym nie ulega wątpliwości, że E. S. (3) i jego rodzina są znani w miejscu zamieszkania, tj. w małej miejscowości H., na co wskazywał przed Sądem także ojciec wnioskodawcy W. S. (k. 15, 15v). Zamieszkują tam od szeregu lat, a ojciec wnioskodawcy również prowadził zakład mechaniki samochodowej.

Bezspornie zatrzymanie wnioskodawcy przez funkcjonariuszy Policji w dniu 5 stycznia 2014r. zostało dostrzeżone w lokalnej społeczności. Jednak było ono krótkie i wzbudziło jedynie naturalną ciekawość sąsiadów. Nie ukształtowało zaś trwałej i negatywnej opinii o wnioskodawcy i jego rodzinie i nie podważyło przekonania ogółu, że jest to rodzina uczciwa.

Z racji zatrzymania wnioskodawca nie poniósł również negatywnych konsekwencji na innym gruncie, np. zawodowym. Był bowiem wówczas osobą bezrobotną, oraz nie wskazywał on na to aby zatrzymanie utrudniało mu poszukiwania pracy.

Okoliczności przedmiotowej sprawy wskazują, że żądana we wniosku kwota 10 000 zł jest zdecydowanie wygórowana. Zadośćuczynienie ma bowiem stanowić rekompensatę za doznane cierpienia moralne i fizyczne, a nie służyć wzbogaceniu pokrzywdzonego bezzasadnym zatrzymaniem.

Pozbawienie wnioskodawcy wolności trwające około 39 godzin, nie było związane ze szczególnym udręczeniem, czy rzeczywistą utratą dobrego imienia, nie wpłynęło na stan zdrowia wnioskodawcy. Nie jest zatem zasadne przyznanie zadośćuczynienia w wysokości stanowiącej wielokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce w okresie, w jakim doszło do zatrzymania wnioskodawcy.

Reasumując, kwota 800 zł stanowi wystarczającą rekompensatę za oczywiście bezzasadne zatrzymanie E. S. (1) w dniach 5-7 stycznia 2014 r. Zadośćuczynienie ma funkcję kompensacyjną i zasądzona suma zadośćuczynienia nie ma na celu usunięcia szkody niemajątkowej, a jedynie ma stanowić rekompensatę dla pokrzywdzonego, która choć częściowo złagodzi jego cierpienia.

W pozostałym zakresie wniosek należało oddalić jako wygórowany.

O kosztach sądowych orzeczono, na podstawie art. 554 § 2 k.p.k., a o kosztach zastępstwa procesowego, na mocy § 14 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).